

Ansökan, tillstånd och dispenser vid bekämpning av översvämningsmygg

Syftet med denna information är att ge svar på de oftast förekommande frågorna i samband med att bekämpning av larver av översvämningsmygg blir aktuellt.

Den första delen av informationen är en beskrivning av vad som gäller beroende på om området har ett områdesskydd enligt miljöbalken eller inte samt om bekämpningen planeras ske från luften eller från marken. Detta ger svar på vilka tillstånd och dispenser som kan bli aktuella att söka.

Sedan följer information om vilka myndigheter som gör vad i sammanhanget och därefter vad en ansökan bör innehålla.

Kontakt: kundtjanst@naturvardsverket.se

Innehåll

INNEHÅLL	2
OLIKA REGLER FÖR BEKÄMPNING GÄLLER FÖR OLIKA TYPER AV OMRÅDEN	3
Fall 1. Bekämpning från marken i område utan områdesskydd enligt miljöbalken	3
Fall 2. Bekämpning från luften i område utan områdesskydd enligt miljöbalken 3	
Fall 3. Bekämpning från marken i ett skyddat område	3
Fall 4. Bekämpning från luften i ett skyddat område.....	3
VEM GÖR VAD VID EN ANSÖKAN OM ATT FÅ ANVÄNDA BEKÄMPNINGSMEDEL?	5
Länsstyrelsen.....	5
Naturvårdsverket.....	5
Kemikalieinspektionen	5
Regeringen	6
Kommunen.....	6
Fastighetsägare.....	6
VAD BÖR EN ANSÖKAN TILL NATURVÅRDSVERKET OM MYGGBEKÄMPNING INNEHÅLLA?	7
HANDLÄGGNINGSTIDER	9

Olika regler för bekämpning gäller för olika typer av områden

Reglerna skiljer sig åt beroende på om området är skyddat exempelvis som naturreservat eller Natura 2000-område, eller inte alls berörs av något områdesskydd enligt miljöbalken. Det spelar också roll om man planerar att sprida bekämpningsmedlet från luften eller från marken.

Fall 1. Bekämpning från marken i område utan områdesskydd enligt miljöbalken

Fastighetsägarens samtycke krävs och villkoren i Kemikalieinspektionens produktgodkännande för bekämpningsmedlet måste vara uppfyllda. Om det finns restriktioner beslutade av kommunen med stöd av exempelvis plan- och bygglagen ska de följas.

Fall 2. Bekämpning från luften i område utan områdesskydd enligt miljöbalken

Dispens från förbudet i 14 kap. 7 § miljöbalken mot att sprida bekämpningsmedel från luftfartyg krävs. Fastighetsägarens samtycke krävs och villkoren i Kemikalieinspektionens produktgodkännande för bekämpningsmedlet måste vara uppfyllda. Om det finns restriktioner beslutade av kommunen med stöd av exempelvis plan- och bygglagen ska de följas.

Fall 3. Bekämpning från marken i ett skyddat område

Tillstånd eller dispens krävs i de flesta fall för bekämpning inom områden som skyddats med stöd av 7 kap. miljöbalken. Exempel på sådana områden är naturreservat, djur- och växtskyddsområde samt särskilt skyddade områden till vilka Natura 2000-områdena räknas. En åtgärd inom Natura 2000-område kan kräva beslut om tillåtlighet av regeringen innan ett tillstånd får ges (7 kap. 2-12 §§ miljöbalken och 7 kap. 28 a och b samt 29 b §§ miljöbalken). Fastighetsägarens samtycke krävs och villkoren i Kemikalieinspektionens produktgodkännande måste vara uppfyllda. Om det finns restriktioner beslutade av kommunen med stöd av exempelvis plan- och bygglagen ska de följas.

Fall 4. Bekämpning från luften i ett skyddat område

Dispens från förbudet i 14 kap. 7 § miljöbalken mot att sprida bekämpningsmedel från luftfartyg krävs. Tillstånd eller dispens krävs vanligen för bekämpning inom områden som skyddats med stöd av 7 kap. miljöbalken. Exempel på sådana områden är naturreservat, djur- och växtskyddsområde samt särskilt skyddade områden till vilka Natura 2000-områdena räknas (7 kap. 2-12 och 27-28 b samt 29 b §§ miljöbalken). Bekämpning inom Natura 2000-områden kan kräva beslut om tillåtlighet från regeringen innan tillstånd får ges (7 kap. 29 och 29 a §§ miljöbalken). Fastighetsägarens samtycke krävs och villkoren i Kemikalieinspektionens produktgodkännande måste

vara uppfyllda. Om det finns restriktioner beslutade av kommunen med stöd av exempelvis plan- och bygglagen ska de följas.

Vem gör vad vid en ansökan om att få använda bekämpningsmedel?

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen prövar ansökan om dispens eller tillstånd utifrån föreskrifterna i skyddade områden med statliga beslut, exempelvis naturreservat enligt 7 kap. miljöbalken, utom när bekämpningen sker från luften i Natura 2000-områden (7 kap. 29 b § andra stycket miljöbalken). I vissa fall kan Natura 2000-tillstånd lämnas endast efter regeringens tillåtelse, se vidare nedan. Länsstyrelsen prövar även ansökningar om dispens från förbuden i artskyddsförordningen (2007:845). Mer information får du från din länsstyrelse.

Naturvårdsverket

Om man vill bekämpa mygglarver med bekämpningsmedel från luftfartyg ska ansökan lämnas till Naturvårdsverket (1). Omfattar ansökan om bekämpning från luftfartyg också ett Natura 2000-område (7 kap. 27-28 §§ miljöbalken), är det Naturvårdsverket som prövar både dispens- och tillståndsfrågan (2) och inte länsstyrelsen (7 kap 29 b § andra stycket miljöbalken), utom i den del som gäller dispens eller tillstånd utifrån eventuella föreskrifter för nationalparker och naturreservat.

1. Flygbekämpning med bekämpningsmedel är förbjuden i Sverige (14 kap. 7 § miljöbalken). Naturvårdsverket prövar om det finns synnerliga skäl och fattar beslut i frågan om eventuell dispens med stöd av 3 kap. 21 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel.
2. Naturvårdsverket handlägger ansökan och gör en bedömning av om tillstånd kan lämnas för spridning av bekämpningsmedlet i Natura 2000-områden (7 kap. 28 b § miljöbalken). I de fall som Naturvårdsverket inte kan utesluta att en bekämpning kan skada de livsmiljöer eller störa de arter som ska skyddas kan frågan överlämnas till regeringen (19 kap. 2 § miljöbalken). Kommer regeringen i sin prövning fram till att tillstånd kan lämnas, är det Naturvårdsverket som fattar beslut om tillståndet (7 kap. 29 § miljöbalken).

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen är den myndighet som beslutar om produktgodkännande för bekämpningsmedel. För närvarande är VectoBac G® (regnr 4889) och VectoBac GR® (regnr 4924) godkända för användning mot larver av översvämningsmygg. Produktgodkännandena för dessa båda medel innehåller uppgifter om användningsområde, regler för när och hur bekämpningen får utföras, vem som får hantera medlen m.m. Produktgodkännandets villkor ska alltid vara uppfyllda för att ett bekämpningsmedel ska få användas. www.kemi.se

Regeringen

I de fall länsstyrelsen eller Naturvårdsverket finner att den egna myndigheten inte kan besluta om Natura 2000-tillstånd, ska en hemställan göras till regeringen som då prövar frågan om tillåtelse för myndigheten att lämna tillstånd till spridning av bekämpningsmedel. Kommer regeringen i sin tillåtelseprövning fram till att tillstånd kan lämnas, är det länsstyrelsen eller Naturvårdsverket som fattar beslut om sådant tillstånd (7 kap. 29 och 29 b §§ miljöbalken).

Kommunen

Kommunen prövar frågor om tillstånd och dispens utifrån föreskrifterna i skyddade områden med kommunala beslut enligt 7 kap. 2-12 §§ miljöbalken.

Fastighetsägare

Fastighetsägarna inom berört spridningsområde ska ge sitt samtycke innan bekämpningen påbörjas.

Vad bör en ansökan till Naturvårdsverket om myggbekämpning innehålla?

Ansökan ska vara skriftlig och åtföljd av karta (23 § förordningen 1998:1252 om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.). En miljökonsekvensbeskrivning ska finnas i en ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (Natura 2000-område). Om ärendet är av stort allmänt intresse ska ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungöras (23 a § förordningen 1998:1252 om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.). Kungörelsen ska införas i ortstidning och bekostas av sökanden med stöd av 8 kap. 1 a § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Detta gäller även kungörelse av beslutet om tillstånd för bekämpning som också ska bekostas av sökanden.

Ansökan som rör spridning från luftfartyg bör bland annat omfatta följande:

- Motivering till att spridningen behöver ske från luftfartyg.
- Området som berörs av bekämpning bör redovisas genom digitala kartunderlag i form av GIS-filer i SWEREF 99 TM (med fördel shp-filer).
- Den sammanlagda arealen som omfattas av ansökan.
- Datum för planerad bekämpning fr.o.m. – t.o.m. (dag/månad/år).
- Redovisning av antal mygg som insamlats vid varje provtagningspunkt uppdelat på översvämningsmygg respektive andra stickmygg av släktena *Aedes*, *Anopheles*, *Culex*, *Culiseta*, *Ochlerotatus*, innan planerad bekämpning i berörda områden. Finns uppgift om vilka arter av översvämningsmygg som insamlats bör dessa uppgifter också tas med i ansökan.
- Den geografiska redovisningen bör göras i form av GIS-filer i SWEREF 99 TM (gärna shp-filer). Är inte detta möjligt kan som alternativ en excel-fil i tabellform med koordinater för respektive provtagningspunkt levereras. Provpunkterna bör anges med en noggrannhet av som lägst 5 meter.
- Redogörelse för det betydande allmänintresset av att genomföra bekämpning inkluderande digitalt kartunderlag i form av GIS-filer i SWEREF 99 TM (gärna shp-filer). Av kartunderlaget bör framgå hur många människor som berörs av översvämningsmygg respektive andra stickmygg av ovan uppräknade släkten, inom en radie av 5 km respektive 10 km från aktuell provpunkt. Det bör även framgå av kartunderlaget hur befolkningen är fördelad inom den angivna radien.
- Information om eventuell tidigare bekämpning.
- Beräknad maximal mängd bekämpningsmedel som avses spridas och vid hur många tillfällen.
- Redovisning av vilka alternativa metoder som prövats för att minska antalet stickmygg. Den geografiska redovisningen av var de alternativa metoderna prövats bör göras i form av GIS-filer i SWEREF 99 TM (lämpligast är shp-filer). Resultatet av de alternativa metoderna bör redovisa både förändringar av antal larver av översvämningsmygg och larver av andra stickmygg eller antalet flygande översvämningsmygg och andra flygande stickmygg.

- Om ansökan berör område som skyddats med stöd av 7 kap. miljöbalken, som exempelvis naturreservat, djur- och växtskyddsområde eller Natura 2000-område, bör detta redovisas.
- Miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

När ansökan omfattar bekämpning i ett Natura 2000-område bör även nedanstående information bifogas:

- Områdeskod för berört Natura 2000-område.
- Protokoll från samråd med tillsynsmyndigheter.
- Eventuellt protokoll från samråd med intresseföreningar.
- Eventuella synpunkter från andra intressenter som miljöorganisationer, kringboende, m.fl.

Handläggningstider

För att kunna påbörja en flygbekämpning i ett Natura 2000-område den 1 maj, bör en ansökan ha lämnats in till Naturvårdsverket senast den 1 oktober året innan. Om ansökan gäller flygbekämpning i ett område utan områdesskydd enligt miljöbalken, räcker det om ansökan lämnas in senast den 1 december. Orsaken till att handläggningstiden beräknas till sju månader i det första fallet är bland annat att beredningen omfattar en remissomgång på upp emot två månader samt utrymme för tillåtlighetsprövning av regeringen som kan ta cirka två månader. När ansökan gäller ett område som inte berör ett Natura 2000-område behövs ingen tillåtlighetsprövning av regeringen och handläggningstiden blir därmed kortare.

Ovan redovisade handläggningstider förutsätter att ansökan är komplett när den inkommer till Naturvårdsverket. För uppgift om länsstyrelsernas handläggningstider kontakta berörd länsstyrelse.